

Ordføreren: Jeg skal blot tillade mig at bemærke, kjøndt jeg ikke nærmere vil gaae ind paa Spørgsmaalet, at det, jeg sigtede til, ikke var de ældre Exempler, men hele den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand udtalte sig om den Undersøgelse af Juryinstitutionen, det er overdraget to Mænd at foretage, deels i Europa, deels i Amerika. Jeg sigtede f. Ex. til den Fremstilling af dette Skridt, som om man ved at udnævne een Mand, hvis Anskuelser man forud kjendte, havde fulgt en forudfattet Mening om Spørgsmaalets Løsning.

Tsberning: Det kommer mig for, som Spørgsmaalet her efterhaanden er kommet ind paa et ganske galt Gebeet. Det dreier sig jo aabenbart om, om det er fornødt at sætte ind i Grundloven Bestemmelser, der udtale Noget, hvorom man ikke kan sige, paa hvilken Tid det skal udføres, og det ligeoverfor en Forsamling, der har Initiativet. Dersom Initiativet var forbeholdt Regjeringen, kunde man sige, at det var nyttigt, ja nødvendigt, at sætte dette Forbehold ind i Grundloven; men naar hvert Medlem kan bringe til Forhandling i Forsamlingen et Forslag om Jury, og det i den frieste Udstrækning, er det ikke nødvendigt, at det skal staae i Grundloven. Og jeg vil sige, at saalænge jeg ikke har seet Noget fremlægge Noget, der ligner et praktisk Forsøg paa, hvorledes man skal overvinde Vanstælighederne ved at indføre en Jury, saalænge vil jeg sige, at der er lang Tid til, til den virkelig bliver indført. Jeg holder den for et nødvendigt Supplement til en constitutionel Forsatning, men jeg troer, at der er praktiske Hindringer for dens Indførelse, og det har, som den ærede Minister sagde, været taget under den nøieste Overveielse, forinden man skred til, ikke at indføre noget Tilfagn eller specielt Løfte om en saadan Institution i Grundloven. Medens de fleste Andre søge Vanstæligheden i, at man ikke i lang Tid vil kunne finde Jurymænd, troer jeg, at Vanstæligheden snarere ligger i, at man ikke vil kunne finde Dommere, der ere skikede til og villige til at have denne Institution, saa at den ikke, hvis man indfører den nu, skal komme til at staae til Skamme; og jo mere man elsker denne Institution, desto mere bør man sørge for, at den, naar den bliver indført, kan have sig som noget Nyttigt og Godt. Derfor kommer jeg altid tilbage til, hvad jeg oftere har yttret, at hvad man ikke seer et bestemt Tidspunkt, inden hvilket det kan indføres, det skal man ikke sætte i Grundloven, fordi det blot skaffer Uro. Kunde Noget fremkomme med et praktisk Forslag i denne Retning, vilde en Understøttelse af denne Art være ikke ringe. Det er bemærket af et Medlem, der har en dyb Indsigt i disse Sager, at den constitutionelle Regjeringsforsatning bliver kostbar. Ja, det bliver den upaatvivlelig, naar man ved Tvangsmidler vil indføre Institutioner, hvortil de egentlige Midler savnes; thi saa maa man betale dobbelt; man maa kjøbe de nye Kræfter og affinde sig med de gamle, der findes ubrugelige. Derfor troer jeg ikke, at man har nogen stor Tilskyndelse til her at indføre denne Institution. Enhver, som elsker denne Institution, bør arbeide derhen, at han ved at indlevere Andragender af en saadan Art, at de have et praktisk Grundlag, kan vinde Fleertallet af Forsamlingen for at tage Institutionen, som han har foreslaaet den. Er Forslaget ikke af den Bestaafenhed, at det fuldkommen kan holde Stik, vil dog maastee Regjeringen fatte det og deri finde Midler til at bringe det til Virkelighed; men saalænge dette ikke finder Sted, troer jeg ikke, at vi have nogen Magt, ja ikke engang nogen Berettigelse til at indkaste i Grundloven saadanne, som jeg vilde kalde dem, løse Bemærkninger.

Ordføreren: Den ærede Rigsdagsmand er fremkommen med een ny Betragtning, de andre være ikke nye. Han har sagt, at Vanstæligheden bestod i at finde gode Dommere, og jeg kunde tilføie gode Advokater. Jeg kan herpaa give ham et ganske kort Svar, nemlig, at jeg ikke troer, at den Art af Dommere, og den Art af Advokater, som han tænker paa, ville fremkomme, førend Nævningerne komme.

Da ingen Flere begjerede Ordet i Anledning af denne Paragraph gif man over til det 8de Afsnit.

Ordføreren: § 80 lyder saaledes:

„Forslag til Forandring i, eller Tillæg til nærværende Grundlov fremsættes paa en ordentlig Rigsdag. Vedtages den derom fattede Beslutning i uforandret Stikelse af næste ordentlige Rigsdag og bi-

falder den af Kongen, opløses begge Thingene, og almindelige Valg foregaae baade til Folkethinget og til Landstinget. Vedtages Beslutningen 3die Gang af den nye Rigsdag paa en ordentlig eller overordentlig Samling, og stadfæstes den af Kongen, er den Grundlov.“

Udvalgets Betænkning hertil lyder saaledes:

„Dette Afsnit indeholder kun een Paragraph, der bestemmer den Fremgangsmaade, der skal tagtages ved Grundlovsforandringer, forsaavidt det ikke i Grundloven undtagelsesviis er bestemt, at Forandringen skee enten ad den sædvanlige Lovgivningsvei, som f. Ex. i §§ 21 og 23, eller under andre særegne betryggende Former, som f. Ex. ved Spørgsmaal om Arvesølgens Forandring (§ 4). Den Fremgangsmaade, nærværende Paragraph foreskriver, er følgende:

- 1) Først skal Forslag til Forandring, eller Tillæg til Grundloven kun kunne fremsættes paa en ordentlig Rigsdag.
- 2) Dersom begge Thing paa denne ordentlige Rigsdag enes om et Forslag til en Grundlovsforandring, skal dette Forslag hvile til næste ordentlige Rigsdag.
- 3) Kun hvis det her atter vedtages i uforandret Stikelse af begge Thing, forelægges det Kongen.
- 4) Kun hvis Kongen foreløbigt bifalder Forslaget, gaaer Sagen videre; i saa Fald opløses nemlig begge Thingene, og nye Valg udskrives.
- 5) Beslutningen maa nu atter her vedtages uforandret af begge Thing, hvad enten disse iøvrigt ere samlede i et ordentligt eller overordentligt Møde; ellers falder hele Sagen. Men skeer dette, da skal Forslaget forelægges Kongen.
- 6) Kongen kan endda negte sin endelige Stadfæstelse; men hvis han stadfæster Forslaget, bliver det Grundlov.

Udvalget tiltræder disse Udcastets Bestemmelser. Man er nemlig enig i, at Grundlovsforandringer bør vanskeliggøres, men man anseer det paa den anden Side for ligesaa vigtigt, at det ikke gjøres for vanskeligt, at forandre Forsatningen ad forsattingsmæssig Vei. Udcastet synes nu her at have fulgt en passende Middelvei. Ved første Diekast seer det maastee ud, som om man har været altfor forsigtig med at optaarne Vanstæligheder; men ved nærmere Overveielse vil det findes, at dersom der virkelig hos Konge og Folk udvikler sig en bestemt Overbeviisning om Gavnigheden af en Forandring, kan denne efter Udcastets Bestemmelse om Rigsdagens aarlige Sammenkomst giennemføres i Lobet af omtrent 15 Maanedere. Saalænge kan Forandringsønsket vel taale at vente.“

Flor: Hvis der Ingen begjærer Ordet, skal jeg ikke paa egne Begjær men for Rigsdagsmanden for Præsts Amts Ake District (Grundtvig), der er bortgaaen, forbeholde ham et Endringsforslag til denne Paragraph. Jeg veed ikke rigtigt, hvori det bestaaer, og jeg kan ikke betegne det nærmere, end at det bestaaer i, at der skulde være Afgang til ad en kortere Vei at komme til Maalet. Jeg var nemlig for borte, og nu er han bortgaaen, men jeg har dog troet, i hans Interesse at burde forbeholde ham Leilighed til at fremsætte dette Endringsforslag.

Orsted: Jeg vil blot gjøre den Bemærkning, at ligesom der tidligere er gjort Grindringer imod, at Forslag til Forandringer i Arvesølgens skulde kunne fremsættes af Private, saaledes synes det mig, at heller ikke andre Forandringer i Grundloven burde kunne bringes i Forslag af Private, og jeg skal derfor forbeholde mig i denne Henseende at stille et Endringsforslag.

Formanden: Hvad det tidligere nævnte Amendement angaaer, vil det i sin Tid blive at afgjøre af Forsamlingen, om det kan komme for.

Flor: Jeg kan dog nævne saameget af Indholdet, at det skulde være en kortere Vei, ad hvilken man kunde komme til det samme Maal, som § 80 tilsigter.

Formanden: Hvis ingen Flere begjære Ordet, er hermed det 8de Afsnit tilendebragt. Jeg skal tillade mig at bringe i Grindring hvad jeg tidligere har yttret, nemlig, at de Medlemmer, der ville stille Endringsforslag til de behandlede Afsnit, ville behøge at indlevere disse inden Mødet imorgen, som vil blive Kl. 6 om Eftermiddagen.